

**Igazán
szeretne**
egy gyermek
nálunk és most
megfogni

8.

Gyula I. Simonyi
A fogamzásgátlás
emberi joga
2021

BOCS Alapítvány

Az elővigyázatosság elve¹

... azon az éjszakán semmit sem fogtak. Amikor már reggel lett, megállt Jézus a parton, a tanítványok azonban nem tudták, hogy Jézus az. Jézus ekkor megkérdezte tőlük: „Fiaim, nincs valami ennivalótok?” Így válaszoltak neki: „Nincs.” Ő pedig ezt mondta nekik: „Vessétek ki a hálót a hajó jobb oldalán, és találtok!” Kivetették tehát, de kivonni már nem tudták a rengeteg hal miatt.

...Amint kiszálltak a partra, parazsat láttak ott, rajta halat és kenyeret. Jézus így szólt hozzájuk: „Hozzatok a most fogott halakból!” Simon Péter beszállt, és kivonta a partra a hálót, amely tele volt nagy halakkal, szám szerint százötvenhárommal; és bár ilyen sok volt, nem szakadt el a háló. Jézus erre ezt mondta nekik: „Jöjjetek, egyetek!” ...

Miután ettek, így szólt Jézus Simon Péterhez: „Simon, Jóna fia, jobban szeretsz-e engem, mint ezek? Ő pedig így felelt: „Igen, Uram, te tudod, hogy szeretlek téged!” Jézus ezt mondta neki: „Legeltesd az én bárányaimat!”

János evangéliuma 21,1-19

Érdekes a párhuzam a tengerparti halász és az üzletember turista több nyelven és változatban szegények és ökológusok közt világszerte mesélt történetével. Jézus nem buzdít a túlterhelt háló láttán, hogy érdemes lenne erősebb, több kilométer hosszú vonóhálóra cserélni. A nagy halfogás csupán bátorító jel, a keresztrefeszítés utáni különleges találkozásnak szóló bőség-gesztus (vö. a drága kenőcs 'elpazarlása', Máté ev. 26,12).

Csak kevés halra van szükség a fogásból, Jézus már halat süt, mire partot érnek. „Egyszer kaptam két kilót. Azóta nem gyűjtök bélyeget” – mondja a gyerekvers.² Talán Jézus ilyen hatását is remélte a túlzott halbőségnek a gyakran aggodalmaskodó halászokra.

Erre tanakodni kezdtek arról, hogy nincs kenyerük. Amikor ezt Jézus észrevette, így szólt hozzájuk: „Mit tanakodtok azon, hogy nincs kenyeretek? Hát még mindig nem veszitek észre, és nem értitek? Még mindig olyan keményszívűek vagytok? Van szemetek, és mégsem láttok, fületek is van, és mégsem hallotok? Nem is emlékeztek?

Márk evangéliuma 8,16-21

Ma az ilyen hatás még aktuálisabb, amikor a tengerek túlhalászása lerombolja a vízi élővilág mennyiségét és sokféleségét. De már nincs e célra minden halászbokornak 153 nagy hal a vizekben, hiszen Jézus korához viszonyítva kb. 25-ször annyi ember él a Földön, és ami sokkal rémítőbb³, az emberi faj szaporodásának sebessége milliószerosa a Jézus korabelinek. **Vajon mi segítheti a mai embert, hogy felül tudjon emelkedni a génjeiben lévő korlátlan szaporodási ösztönön, és a saját (vallási, nemzeti, nyelvi, faji, rokoni) csoportja fogyatkozása miatti aggodalmaskodáson?**

---

¹ A szerkesztő vasárnapi elmélkedése, Érted vagyok, 2004/2.

² Ami a szívedet nyomja. Mai svéd gyermekversek (Móra Ferenc Kiadó, 1982)

³ Vörösmarty kifejezése: „az ember rémítő szapora”

Jézus a nyáj-hasonlatot használja a gondoskodásra, mert a kor felelős gondolkodásában csak a juhok (háziállatok) jelentek meg, a halak (vadállatok, az ismeretlen mélységek és vadonok) kívül estek rajta. Érdekes a párhuzam a „közlegelő tragédiája” társadalmi csapdájával: ha a gazdák túlszaporítják a nyáját, a legelőt túllegeltetik, így az állatok egyre soványabbak lesznek és végül a legelő is, a nyájak is jórészt elpusztulnak.

Ma az egész Teremtés van gondoskodásunkra bízva, hiszen már Madách látta, hogy különben a vad élővilágra pusztulás vár az ember miatt:

„- Mi állat él tehát még a világon?

- Él ami hasznos, és mit ekkorig a tudomány pótolni nem tudott. ... Im itt van az utolsó rózsa, mely nyílt a világon. Hasztalan virág, más százezer testvérrel foglalá el a legbujább tért a lengő kalásztól...”

Madách Imre: Az ember tragédiája, Falanszter szín

Korunkra még döbbenetesebb látások születtek:

„Irts ki mindent, amit nem tudsz megenni! Irts ki bármit, ami azt eszi, amit te eszel! Irts ki mindent, ami nem táplálja azt, amit te eszel! Ez szent munka az Elvevők kultúrájában. Minél több vetélytársat pusztítotok el, annál több embert hozhattok a világra s így a pusztítás a létező legszentebb munkává válik.”

Daniel Quinn: Izmael

Jobban szeretsz-e engem, mint ezek? Mint akik a nagy halfogást, kenyérszaporítást szeretik? Nem szaporítod-e túl a nyáját, kiszorítva a gyengébb lényeket, tönkretéve a legelőt, hogy végül a nyáj is elpusztul? Értékeled-e a Teremtésből azt is, ami nem közvetlenül a te hasadat és szaporodásodat szolgálja? Hagysz életteret a Természetnek, a többi társ-teremtménynek is?

A holland modell¹

A tinédzserkori terhességek száma európai viszonylatban Hollandiában a legalacsonyabb (1000-ból 8,4 a 15-19 éves lányok között). „Nincs ország, ami ennyit fektetett volna a családtervezéssel kapcsolatos kutatásokba, a nyilvánosság megteremtésébe, és a szolgáltatások fejlesztésébe” – írja a Holland Szexológiai Kutatóintézet (NISSO) egy kiadványában.

Bár az országban nincs erre vonatkozóan kötelező tanterv, csaknem minden középiskola nyújt „szexuális oktatást” a biológiaóra keretében, és az általános iskolák több mint fele foglalkozik a szexualitással és fogamzásgátlással. „A holland kormány mindig is elfogadta a tényt, hogy az oktatás jobb, mint a tagadás” – mondják, és így a témával a 70-es évek óta foglalkoznak az iskolák.

1993 óta a hangsúly arra került, hogy az iskolák fontos feladata diákjaikat megtanítani saját döntéseket hozni az egészségüket és különösen a szexuális életüket illetően. A tankönyveket és segédanyagokat átdolgozták, hogy „összetettebb, teljesebb szemléletet” képviseljenek a szexualitást illetően. A tananyag a szaporodás biológiai aspektusai mellett értékekkel, attitűdökkel, kommunikációs és tárgyalási készségekkel is foglalkozik.

A tankönyvek mellett az iskolák rendelkezésére állnak videóanyagok, tanári kézikönyvek és egy diákoknak szóló magazin is. „Az oktatási rendszer nem csak a tudásátadás köré épül, hanem a mindennapokban szükséges készségeket is akar nyújtani. A döntéshozási készségek nagyon fontosak.”

De az iskolai oktatás önmagában nem elegendő, hogy megmagyarázza a holland rekordot. A Rutgers Alapítvány, egy, a családtervezés oktatásával foglalkozó szervezet, amely számos információs kampányt indított már az elmúlt évtizedekben, más tényezőket is hangsúlyoz. A média a 90-es évek eleje óta a nyílt párbeszéd élvonalában foglal helyet; főműsoridős talk-show-ban listavezető holland popsztárok beszélgetnek a szexualitásról. A holland egészségügyi rendszert a titoktartás, a garantált anonimitás és a nem-megítélő megközelítés fémjelzik.

Végül pedig „a holland szülők megközelítése nagyon pragmatikus. Tudják, hogy a gyerekeik szexuális életet fognak élni, és készen állnak arra, hogy felkészítsék őket és beszéljenek velük az ezzel járó felelősségről”. A fogamzásgátlók használata széleskörű. Egy NISSO-kutatás szerint a szexuálisan aktív fiatalok 85%-a használ fogamzásgátlást, és **a tableta ingyenesen hozzáférhető**. A fiatalok az első szexuális élményüket átlagosan 17,7 éves korukban élik át.

---

¹ www.rutgersnissogroep.nl (hozzáférés dátuma: 2007.01.01)

E rendszer némely kritikusanak, akik szerint „ha a szexről nyíltan beszélünk, azt a fiatalok helytelenül bátorításnak vehetik”, a hollandok válasza ez: „Nézzünk szembe a tényekkel. Nálunk van a legalacsonyabb számú tinédzser anya, és a holland diákok nem kezdik el a szexuális életüket korábban, mint más országokban élő társaik.”

2004-ben Hollandiában ill. Magyarországon a tízezer lakosra jutó

- fogadások száma 138 ill. 149

- születések száma 97 ill. 96 (2018)

A fogadások 21 ill. 36 %-a végződött abortusszal.

1986-ban még 14 volt az ezer 15-19 évesre jutó terhességek száma Hollandiában, már akkor is kimagaslóan jó volt a svéd 35, francia 43, kanadai 44, angol 45, s főleg az USA-beli 96-hoz képest.

Az ezredfordulóra a holland adat kilenc alá csökkent, a francia húszra, de az USA-ban még mindig közel nyolcvan.

Az ezer 15-19 éves nőre jutó abortuszok száma 2004-ben, 2014-ben ill. 2015-ben:^{1,2}

- USA: 27,6 (2004); 13* (2014)
- Magyarország: 19,1 (2004); 14* (2014)
- Franciaország: 10,2 (2004); 15* (2015)
- Hollandia: 4,2 (2004); 8* (2014)
- Németország: 6,6 (2004); 5,5* (2014)

Az USA-beli HIV-fertőzött 15-24 évesek aránya háromszor annyi, nemi betegségek előfordulása ötször-ötvenszer gyakoribb, mint Hollandiában. Az USA-beli fiatalok átlagosan korábban kezdik a szexet, mint a hollandok, és több partnerük van.

---

¹ https://www.guttmacher.org/sites/default/files/report_pdf/abortion-worldwide-2017.pdf (11.o)(Hozzáférés dátuma: 2021.05.26)

² <https://www.dw.com/en/abortions-in-germany-decline-over-last-decade/a-18305629> (Hozzáférés dátuma: 2021.05.26)

Az emberi jogi megközelítés

1. Alapvető emberi jog a családtervezés. Ebbe beletartozik a jog

- a tudáshoz (nem csak a szexualitásról és fogamzásgátlásról, de a demográfiai és ökológiai helyzetről, globális és hosszútávú trendekről is, hiszen a nemzés évtizedekre szóló döntés)

- a családtervezési kompetenciára neveléshez és

- az eszközök elérhetőségéhez,

hogy az emberek jólinformált döntéseket tudjanak hozni és meg tudják előzni az általuk szándéktalanul okozott fogadásokat.

A pár szándéka nélkül létrejövő fogadás gyakran hátrányos helyzetet teremt a pár, főleg a nő számára, valamint meglévő gyerekeik, és főleg a születendő gyermek számára.

2. Mint minden jogot, a családtervezés alapvető jogát is csak úgy lehet gyakorolni, hogy ne sértse mások alapvető emberi jogait. Ez esetben a pároknak figyelembe kell venniük, hogy a jövő nemzedékek minden tagjának joga, hogy

- kívánt,

- mégpedig önmagáért (s nem mások gazdasági, nemzeti, vallási, rokoni, párkapcsolati, pszichés stb. érdekei miatt) kívánt gyermekként fogadjon meg,

- aki felnőve elmondhatja: szeretőbb szülőket, jobb kort s helyet nem is kívánhattam volna. (Kívánt gyermek, kívánt szülő elv)

A világon elsőként Magyarországon országgyűlési biztosa van a jövő nemzedékeknek. A döntésekben figyelembe kell venni a még meg nem születettek érdekeit.

*Nem kérdezhetik a párok: akarunk-e gyereket. Csak azt kérdezhetik: **igazán szeretne-e egy gyermek hozzánk és most megfoganni?***

Az anyagi megfontolások pozitívak is lehetnek: az emberek sejtik, ösztönösen érzik a szűkebb és tágabb élőhelyük túltelítettségét, s meggondolják, hogy el tudnak-e tartani egy újabb gyermeket két évtizedig, s a Föld el tudja-e tartani 7-8 évtizedig.

3. E két jogból következik a társadalmi kötelezettség a megfelelő képzésre és a családtervezési eszközök elérhetőségének (ingyenességének) biztosítására, stb.

A holland modellben nem tiltással és moralizálással, hanem neveléssel és ismeretterjesztéssel érik el, hogy az abortuszok és tinédzser terhességek száma az európai átlagnál sokkal kevesebb.

Ezek az emberi jogok akkor is érvényesek, ha nem lenne túlnépesedés, ökológiai válság, világnyomor, erőszak ...

A diáklányok integetnek nekünk az "iskolabuszukról" (traktor vontatta utánfutóról) a BOCS Civilizációtervezés Alapítvány által 1977-ben támogatni kezdett indiai iskolában. A világon félmilliárd nő írástudatlan, s ez a szám évtizedek óta nem csökken, az oktatás nem tud lépést tartani a népességrobbanással. Nekik többnyire a nehéz fizikai munka marad.